

Ὡσαύτως δὲ καὶ περὶ τοῦ συμβεβηκότος καλῶς ἀποδίδεται, ἦγουν τῷ πράγματι τῷ ὑποκειμένῳ τῇ ἐπινοίᾳ· πᾶσα γὰρ ὑπογραφή σημαίνουσα πῶς τὴν οὐσίαν τοῦ ὀριστοῦ καὶ χωρίζουσα ἀπὸ παντὸς ἄλλου καλῶς ἀποδίδεται, ὡς ἐν τῷ ἕκτῳ τῶν Τοπικῶν λέγεται περὶ τοῦ ὀρισμοῦ. Ἀλλὰ ὁ λόγος οὗτος τοῦ συμβεβηκότος πρῶτον μὲν σημαίνει τὴν οὐσίαν ἢ ἦγουν τὴν ὑπαρχῆν τοῦ συμβεβηκότος, διότι ἐκ τῆς οὐσίας τοῦ συμβεβηκότος ἐστὶ τὸ ἐνυπάρχειν τῷ ὑποκειμένῳ, ὡς ὁ Φιλόσοφος ἐν ἐβδόμῳ τῶν Μετὰ τὰ φυσικά βούλεται, ὅτι τὸ εἶναι τοῦ συμβεβηκότος ἐστὶ τὸ ἐνυπάρχειν. Ἄπτεται γοῦν τούτου τὸ μέρος τοῦ λόγου ἐν ᾧ λέγεται· ὁ γίνεται, ἦγουν ἐνυπάρχει· καὶ ἐν τῷ λέγειν· ἀπογίνεται ἄπτε- 10 ται τινος ἀνήκειντος πρὸς τὸν λόγον τοῦ κοινοῦ συμβεβηκότος· ἐκ γὰρ τοῦ λόγου τοῦ κοινῶς συμβεβηκότος ἐστὶ τὸ μὴ ἀφορίζειν ἑαυτῷ αἰτίαν ἐν τῷ ὑποκειμένῳ, καὶ τοῦτο ἐνυπάρχει παντὶ συμβεβηκότι κοινῶ, καὶ ταύτῃ διενήνοχε τοῦ ἰδίου, διότι τὸ ἴδιον ἀφορίζει ἑαυτῷ αἰτίαν ἐν ὑποκειμένῳ διωρισμένῳ, τὸ δὲ κοινὸν συμβεβηκὸς οὐκ ἀφορίζει, εἴτε χωριστόν 15 ἐστίν, εἴτε ἀχώριστον. Καὶ περὶ μὲν τοῦ χωριστοῦ φανερόν ἐστίν· ἀλλὰ μὴν καὶ περὶ τοῦ ἀχώριστου δεῖλον ἐντεῦθεν· ἢ γὰρ ἐν τῷ κόρακι μελανία οὐκ ἀφορίζει ἑαυτῇ τὸν κόρακα, διότι, ὅσον τὸ ἀφ' αὐτῆς, δύναται εἶναι καὶ ἐν ἄλλῳ παρὰ τὸν κόρακα· τοῦτο δὲ φανεροῦται διὰ τούτου τοῦ ὀρισμοῦ ἢ τῆς ὑπογραφῆς ἐν ἣ λέγεται, ὅτι συμβεβηκὸς ἐστίν ὁ γίνε- 20 ται καὶ ἀπογίνεται, καὶ τὰ λοιπά, τουτέστι τὸ συμβεβηκὸς, ὅσον ἀπὸ τοῦ μέρους αὐτοῦ, δύναται μὴ ἐνυπάρχειν τῷ ὑποκειμένῳ διὰ τὸ μὴ ἀφορίζειν ἑαυτῷ ἐν τῷ ὑποκειμένῳ αἰτίαν, καὶ τούτῳ τῷ ὀρισμῷ χωρίζεται τὸ συμβεβηκὸς παντὸς ἄλλου ὁμογενοῦς, διότι ἐν τῷ λέγειν· συμβεβηκὸς ἐστίν ὁ γίνεται καὶ ἀπογίνεται, χωρίζεται τοῦ μὲν ἰδίου, διότι τὸ 25 ἴδιον τῷ ἑαυτοῦ λόγῳ ἀφορίζει ἑαυτῷ αἰτίαν ἐν τῷ ὑποκειμένῳ· τοῦ δὲ γένους καὶ τῶν λοιπῶν, διότι ταῦτα οὐ δύνανται γίνεσθαι καὶ ἀπογίνεσθαι, ἢ παρῆναι καὶ ἀπείναι· αἰεὶ γὰρ ἐνυπάρχουσιν ἐκείνῳ οὗ λέγονται εἶναι. Ἄρα, καὶ τὰ ἐξῆς.

Τότε φημί πρὸς τοὺς λόγους· πρὸς μὲν τὸν πρῶτον, ὅτι ὁπόταν λέγηται 30 πᾶν ὁ γίνεται καὶ ἀπογίνεται εἶναι χωριστόν, δεῖ λέγειν, ὅτι τὸ γινόμενον καὶ ἀπογινόμενον πραγματικῶς ἐστὶ πραγματικῶς χωριστόν, ἀλλὰ τὸ πεφυκὸς γίνεσθαι καὶ ἀπογίνεσθαι οὐ δεῖ εἶναι κατ' ἐνέργειαν καὶ πραγματικῶς χωριστόν· ἢ γὰρ ἐν τῷ κόρακι μελανία, ὅσον ἐκ τοῦ μέρους τῆς μελανίας, δύναται ἀπογίνεσθαι τοῦ κόρακος· ἀλλ' ἢ αἰτία δὲ ἦν οὐ χωρίζεται τοῦ 35 κόρακος ἐστίν ἐκ τοῦ μέρους τοῦ κόρακος, ἦγουν ἐκ τῆς ἐν αὐτῷ συμπλοκῆς ἢ συνθέσεως, δι' ἣν τὸ τοιοῦτον χρῶμα ἐνυπάρχει τῷ κόρακι. Καὶ ὅταν λέγηται μὴ πᾶν συμβεβηκὸς εἶναι χωριστόν, ἀληθές ἐστίν, ὅτι οὐ πᾶν συμβεβηκὸς πραγματικῶς ἐστὶ χωριστόν· ἅπαν μὲντοι συμβεβηκὸς κοινόν ἐστὶ χωριστόν, διότι πέφυκεν ἀπὸ τῆς ἰδίας φύσεως ἐνυπάρχειν 40

τῷ ὑποκειμένῳ, καὶ μὴ ἐνυπάρχειν, ὡσπερ ἡ μελανία ἀπὸ τῆς ἰδίας φύσεως οὐκ ἀφορίζει ἐαυτῇ τὸν κόρακα.

- f. 63^v Πρὸς τὸν δεύτερον. | Τινὲς μὲν λέγουσιν, ὅτι ὁ θάνατος καὶ τὰ τοιαῦτα συμβεβηκότα δύνανται γίνεσθαι καὶ ἀπογίνεσθαι κατὰ τὸν νοῦν·
 5 δύνανται γὰρ νοεῖν ἄνθρωπον χωρὶς θανάτου, ὡσαύτως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων. Ἄλλὰ τοῦτο οὐ καλῶς εἴρηται, καθὼς δηλὸν ἐστὶν ἐκ τῶν προειρημένων ἐν τοῖς ἐκ τοῦ ἐναντίου ἐπιχειρήμασιν· οὕτω γὰρ οὐκ ἂν εἰργεγετο τὸ συμβεβηκὸς τοῦ ἰδίου κατὰ τοῦτο, καὶ οὕτως οὐκ ἂν διεκρίνετο αὐτοῦ τούτῳ τῷ ὀρισμῷ ἢ τῇ ὑπογραφῇ. Διὰ τοῦτο ἄλλοι λέγουσιν
 10 ἄλλως, ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὐκ ἐστὶν ὑποκείμενον τοῦ θανάτου, οὐδὲ ἡ οἰκία τῆς καύσεως, ἀλλὰ ἡ πρώτη ὕλη, ἢ τοῦλάχιστον ὅλον τὸ σεσωρευμένον τῷ λόγῳ τῆς πρώτης ὕλης· καὶ εἰς τοῦτο ἡ πρώτη ὕλη μένει ἢ αὐτὴ ἐν τῷ γεννηθέντι καὶ φθαρέντι. Διὰ τοῦτο τὸ ὑποκείμενον ἐν τῷ θανάτῳ καὶ τῇ καύσει οὐκ ἀναιρεῖται· καὶ ἐάν τις ἀντεῖπῃ, ὅτι ἡ πρώτη ὕλη, ἐν
 15 δυνάμει οὕσα, οὐκ ἐστὶν ὑποκείμενον τινος ὄντος, δυνάμεθα λέγειν, ὅτι τὸ σεσωρευμένον ὅλον ἐστὶν ὑποκείμενον τῆς γενέσεως καὶ τῆς φθορᾶς τῷ λόγῳ τῆς πρώτης ὕλης. Ἡ δυνάμεθα λέγειν, ὅτι ἡ γένεσις καὶ ἡ φθορὰ οὐκ εἰσὶ συμβεβηκότα, ἀλλὰ μᾶλλον εἰσὶν ἀρχαί τινες ἐν τῷ πράγματι τῆς εἶς τὸ εἶναι ἢ μὴ εἶναι μεταβολῆς. Ἡ δυνάμεθα λέγειν, ὅτι
 20 ἐκεῖνος ὁ ὀρισμὸς οὕτως ἐξηγεῖσθαι ὀφείλει· συμβεβηκὸς ἐστὶν ὁ κατὰ τὴν αὐτοῦ φύσιν πέφυκεν εἶναι ἐν ὑποκειμένῳ, καὶ ὁ κατὰ τὴν αὐτοῦ φύσιν πέφυκεν ἀπεῖναι τοῦ ὑποκειμένου ἢ ἀπογίνεσθαι χωρὶς τῆς τοῦ ὑποκειμένου φθορᾶς, ὥστε τὸ χωρὶς τῆς τοῦ ὑποκειμένου φθορᾶς πρὸς τὸ ἀπογίνεσθαι μόνον εἶναι τεταγμένον. Ἡ ἄλλως βούλεται λέγειν ὁ
 25 Πορφύριος, ὅτι τὸ συμβεβηκὸς οὐκ ἔχει αἰτίαν διωρισμένην ἐν ὑποκειμένῳ διωρισμένῳ, διότι διὰ τούτου τοῦ ὀρισμοῦ βούλεται τούτων τῶν δύο ἀπτεσθαι· ἀπερ εἰσὶν ἐκ τοῦ λόγου τοῦ συμβεβηκότος, δηλονότι τὸ εἶναι ἐν ὑποκειμένῳ καὶ τὸ αἰτίαν ἀφωρισμένην ἐν τινὶ ὑποκειμένῳ μὴ ἀφορίζειν ἐαυτῷ· λέγει γὰρ ὅτι δύναται ἀπογίνεσθαι τὸ συμβεβηκὸς χωρὶς τῆς
 30 τοῦ ὑποκειμένου φθορᾶς· εἰ γὰρ ἀφώριζεν ἐαυτῷ αἰτίαν ἐν ὑποκειμένῳ, οὐκ ἂν ἠδύνατο ἀπογίνεσθαι χωρὶς τῆς τοῦ ὑποκειμένου φθορᾶς. Καὶ
 f. 64 ταύτης τῆς ἐξηγήσεως | τιθεμένης, δυνήσονται λύεσθαι πᾶσαι αἱ ἀντιθέσεις· καὶ γὰρ ὁ θάνατος δύναται γίνεσθαι ἐν τῷ ἀνθρώπῳ, καὶ δύναται ἀπογίνεσθαι τοῦ ἀνθρώπου χωρὶς τῆς τοῦ ὑποκειμένου φθορᾶς·
 36 ὡσαύτως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων. Οἱ δὲ Ἀνατολικοὶ ἐξηγηταὶ τὴν ἀπὸ τοῦ πυρετοῦ πρὸς τὸ συμβεβηκὸς ἐνστασιν, ἣν αὐτοὶ τιθέασιν, λύουσιν οὕτως, ὡς ἐν βραχεὶ τὸν αὐτῶν ἀποδοῦναι νοῦν. Εἰ μὲν μέτρον λέγεις τὸν πυρετόν, συμβεβηκὸς ἐστὶν ἀπλῶς, καὶ τὴν συμμετρίαν τῶν ἐν τῷ σώματι ποιοτήτων φθείρει, συμβεβηκὸς καὶ αὐτὴν οὕσαν, τὸ δ' ὑποκείμενον
 40 οὐδαμῶς· εἰ δ' ἄμετρον λέγεις αὐτόν, τότε οὐκ ἐστὶ κατὰ συμβεβηκὸς

μεταβολή, ἀλλ' ἀρχή, τῆς εἰς τὸ μὴ ὄν μεταβολῆς, καὶ διὰ τοῦτο φθείρει τὸ ὑποκείμενον.

Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ συμβεβηκός, καθὸ κατηγορεῖται συνωνύμως, ᾧ τρόπῳ πραγματεύεται περὶ αὐτοῦ ἐν τοῖς ἐννέα γένεσιν Ἀριστοτέλης, ἔστι γένος καὶ εἶδος, καὶ τότε κατηγορεῖται αὐτοῦ πάλιν τὸ γένος καὶ τὸ εἶδος ⁶ παρωνύμως· ἀλλὰ καθὸ κατηγορεῖται παρωνύμως, ᾧ τρόπῳ πραγματεύεται περὶ αὐτοῦ νῦν ὁ Πορφύριος, ἔστι κατηγορικόν, ἀντιδιηρημένον γένει καὶ εἴδει, καὶ οὐδενὶ τρόπῳ κατηγορεῖται αὐτοῦ τὸ γένος, ἢ τὸ εἶδος· συνωνύμως μὲν γὰρ κατηγορεῖται, ὡς ὅταν λέγωμεν τὸ λευκὸν εἶναι χρῶμα· ἐνταῦθα γὰρ τὸ χρῶμα, συμβεβηκός ὄν, λέγεται κατὰ τοῦ λευκοῦ ὡς ¹⁰ γένος αὐτοῦ, καὶ ἔστι τὸ χρῶμα γένος παρωνύμως. Ἀλλὰ τὸ λευκὸν ἔστι χρῶμα συνωνύμως· παρωνύμως δὲ κατηγορεῖται τὸ συμβεβηκός, ὡς ὅταν λέγωμεν τὸν Σωκράτην εἶναι λευκόν, ὅπερ ἔστι ταῦτόν τῷ συμβεβηκέναι τῷ Σωκράτει τὸ λευκόν.

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῶν πέντε κατηγορικῶν καθ' αὐτά.

15

Leçon XVII.

ΑΝΑΓΝΩΣΙΣ ΕΠΤΑΚΑΙΔΕΚΑΤΗ.

Ἀφορισθέντων δὲ πάντων.

Διαλεχθεῖς ἡμῖν ὁ Πορφύριος περὶ τῶν πέντε καθόλου καθ' αὐτά, καίτοι οὐδὲν ἤττον διειλέχθη περὶ αὐτῶν καὶ ἀποβλεπτικῶς ἀλλὰ κατὰ ²⁰ κοινότερον τρόπον, νῦν διαλέγεται περὶ αὐτῶν ἐν τῇ πρὸς ἀλληλα τούτων παραθέσει, εἰδικῶς τιθεῖς κοινωνίαν καὶ διαφορὰν ἐκάστου τούτων πρὸς ἕναστον. Καὶ ἡ διαίρεσις τούτου τοῦ μέρους ἔστι φανερά.

Ἀλλὰ πρῶτον τίθησι τὴν κοινωνίαν καὶ τὴν διαφορὰν αὐτῶν γενικῶς καὶ κοινῶς, ὡς περ ἐπαναλαμβάνων τὰ εἰρημένα πάντα, καὶ φησι κοινὸν ^{f. 64 v} εἶναι πάντων ὡς περ γένος τὸ κατὰ πλειόνων κατηγορεῖσθαι, ἀλλὰ διαφόρως καὶ μετὰ τινος εἰδικῆς διαφορᾶς τοῦτο ὑπάρχειν αὐτοῖς· καὶ λαμβάνει τὴν διαφορὰν ἀπὸ τῶν ὑποκειμένων μόνων καὶ οὐκ ἀπὸ τοῦ τρόπου τῆς κατηγορίας· εἶτα παραβάλλει τὸ γένος πρὸς τὴν διαφορὰν ἐν τῷ „Κοινὸν δὲ γένους.“ Γένους καὶ διαφορᾶς τίθησι κοι- ³⁰ νωνίας τρεῖς, ὧν ἡ μὲν πρώτη λαμβάνεται τῷ λόγῳ τῆς περιοχῆς, ἡ δὲ δευτέρα τῷ λόγῳ τῆς κατηγορίας, ἡ δὲ τρίτη τῷ λόγῳ τῆς ἀκολουθίας. Πρῶτον μὲν οὖν φησὶ συνιέναι ταῦτα κατὰ τὸ περιέχειν, εἰ καὶ διαφέρουσι τῷ πλήθει τῶν περιεχομένων· ἐλάττω γὰρ περιέχει ἢ διαφορὰ ἢ τὸ γένος

24 τὴν après καὶ om BC 28 μόνον B 30 ἐν τῷ om B κοινὸν δὲ γένους répété en marge C

αὐτῆς. Δεύτερον, φησὶν αὐτὰ συνιέναι τῷ τρόπῳ τῆς κατηγορίας· ὅσα γὰρ κατηγορεῖται τοῦ γένους ὡς γένους, τουτέστι πραγματικῶς, τοῦ ζῴου δηλονότι· τυχὸν ὡς ζῴου, καὶ τῶν ὑπ' αὐτὸ εἰδῶν κατηγορεῖται. Ὡσαύτως δὲ καὶ τὰ κατηγορούμενα τῆς διαφορᾶς ὡς διαφορᾶς, πραγματικῶς δηλονότι, καὶ τοῦ ἐξ αὐτῆς εἶδους κατηγορεῖται, ἀλλὰ διαφόρως, ὅτι· ἐκεῖνα μὲν συνωνύμως, ταῦτα δὲ παρωνύμως κατηγοροῦνται τοῦ εἶδους. Ἐπίτηδες φησὶν ὅτι· τὸ γένος καὶ ἡ διαφορὰ ἀναιρούμενα συναναιροῦσι τὰ εἶδη· ταῦτα δὲ πάντα καὶ παραδείγματα φανεροῖ.

Ἄλλ' ἐνταῦθα δεῖ σημειοῦσθαι πρῶτον πῶς εἶπε περιέχειν τὴν διαφορὰν· ἡ γὰρ διαφορὰ πίπτει πλαγίως, καὶ οὕτως οὐ περιέχει τὸ εἶδος· καὶ δεῖ λέγειν, ὅτι τὸ περιέχειν ἐνταῦθα ἔλαβεν ἀντὶ τοῦ ὑπερκεῖσθαι καὶ ἐπὶ πλέον λέγεσθαι, ὡς τινι ἂν τρόπῳ τοῦτο εἴη. Δεύτερον, σημειοῦσθαι δεῖ πῶς εἶπε τοῦ γένους κατηγορεῖσθαι τινὰ· τοῦ γὰρ γένους, ἢ γένους, οὐδὲν κατηγορεῖται. Καὶ δεῖ λέγειν, ὅτι ὅσα ἂν λαμβανόμενα ὡς γένος κατηγοροῦνται κατὰ τοῦ γένους· τότε γὰρ τὸ ὑποκείμενον γένος τῷ τοῦ εἶδους λόγῳ λαμβάνεται, καὶ οὕτως οὐδὲν ἐστὶν ἄτοπον. Ἐπίτηδες φησὶ τὸ λόγῳ χρῆσθαι· κατηγορεῖσθαι τῆς διαφορᾶς, ὁμοίως ἂν μὴ καλῶς λέγειν τὸ λόγῳ χρῆσθαι· εἶναι τῆς τοῦ λογικοῦ διαφορᾶς κατηγορούμενον· ὁ γὰρ Βοήτιος τὸ λογικὸν διαίρει τῷ ἔχειν λόγον καὶ τῷ χρῆσθαι λόγῳ, ὥστε διαιρετικὴ ἐστὶ διαφορὰ τὸ χρῆσθαι λόγῳ, καὶ κακῶς λέγεται, ὅτι κατηγορεῖται τοῦτο κατὰ τῆς διαφορᾶς τοῦ λογικοῦ· ἔψεται γὰρ ἐντεῦθεν | τὸ ὑποκάτω κατηγορεῖσθαι κατὰ τοῦ ἐπάνω. Ἰ. 65 Δεῖ δὲ καὶ πρὸς τοῦτο λέγειν, ὅτι ὁμολογουμένως διαιρετικὴ διαφορὰ ἐστίν, ὡς ὁ Βοήτιος βούλεται, ἀλλὰ ἐστὶν οὕτω διαιρετικὴ, ὥστε ἐκτείνεσθαι πρὸς ὅλον τὸ διαιρούμενον, καὶ διὰ τοῦτο οὐχ ἔπεται τὸ κατηγορεῖσθαι τὸ κατὰ τοῦ ἐπάνω.

Ταῦτα εἰπὼν, τίθησι τὰς διαφορὰς ἢ ιδιότητας τοῦ γένους καὶ τῆς διαφορᾶς, καὶ αὐταὶ εἰσὶν εἴς. Καὶ πρώτη διάκρισις αὐτῶν ἐστίν, ὅτι κατὰ πλειόνων λέγεται· τὸ γένος ἢ ἡ διαφορὰ· τούτῳ δὲ διαφέρει τὸ γένος οὐ τῆς διαφορᾶς μόνον, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων κατηγορικῶν· καὶ τίθησι παραδείγματα. Καὶ ἐπειδὴ ἔμελλέ τις αὐτῷ ἀπαντᾶν ἐκ τοῦ αἰσθητικοῦ καὶ τοῦ ἐμψύχου (καὶ γὰρ καθ' ὧν ἂν κατηγορεῖτο τὸ ζῴον, κατὰ τοσοῦτων καὶ τὸ ἐμψυχὸν καὶ αἰσθητικὸν κατηγορεῖται, καὶ οὐκ ἐλαττόνων) ἀποσκευάζεται τὴν ἀπάντησιν, λέγων ὅτι δεῖ λαμβάνειν διαφορὰς τὰς διαιρετικὰς· ὁμολογουμένως γὰρ κατὰ πλειόνων λέγεται τὸ ζῴον ἢ τὸ λογικόν, ὅπερ ἐστὶ διαιρετικὴ ζῴου διαφορὰ. Δευτέρα διάκρισις ἐστίν, ὅτι τὸ γένος περιέχει τὰς διαφορὰς δυνάμει· ἡ δὲ διαφορὰ τὸ γένος οὐ περιέχει, ποιεῖ

37 ἐνεργεῖς après γένος BC, biffé dans A et remplacé en interligne par οὐ περιέχει — τῷ εἶδει A, om BC

δὲ αὐτὸ ἐνεργεῖα εἶναι ἐν τῷ εἶδει· Τρίτη διάκρισις, ὅτι τὰ γένη πρότερα τῶν διαφορῶν, καὶ τοῦτο δείκνυσιν ἀπὸ τινος ἰδιότητος τοῦ προτέρου, ἣτις ἐστὶ τὸ συναναρρεῖν καὶ μὴ συναναρρεῖσθαι. Τετάρτη ἐστὶν ὅτι τὸ μὲν γένος ἐν τῷ τί ἐστὶ κατηγορεῖται, ἢ δὲ διαφορά, ἐν τῷ ὅποιον τί ἐστὶν. Πέμπτη, ὅτι καθ' ἕκαστον εἶδος γένος μὲν ἐστὶν ἓν, διαφοραὶ δὲ πλείους. Ἑκτη καὶ τελευταία, ὅτι τὸ γένος ἔχει χώραν ὕλης, τῆς δὲ μορφῆς ἢ τοῦ εἶδους τόπον ἢ διαφορά. Εἶτα ἐξαιτιάται ἑαυτὸν λέγων ὅτι καὶ ἄλλαι μὲν εἰσὶν ἰδιότητες τούτων καὶ κοινωνίαι· ἀρκεῖσι δὲ καὶ αἱ εἰρημέναι.

Ἀλλὰ δεῖ σημειοῦσθαι πρῶτον μὲν ὅτι οὐ καλῶς δοκεῖ λέγειν τὸ γένος κατηγορεῖσθαι κατὰ πλειόνων ἢ τὸ συμβεβηκός· κατὰ πλειόνων γὰρ τὸ λευκὸν λέγεται ἢ τὸ ζῷον. Καὶ πρὸς τοῦτο δεῖ λέγειν, ὅτι τὸ γένος καθ' αὐτὸ κατηγορεῖται τῶν εἰδῶν καὶ τῶν ἀτόμων, τὸ δὲ συμβεβηκός ἀρχοειδῶς μὲν λέγεται κατὰ τῶν ἀτόμων, κατὰ δὲ τῶν εἰδῶν οὐ κατηγορεῖται εἰ μὴ τῶν ἀτόμων χάριν.

Δεύτερον, δοκεῖ μὴ καλῶς λέγειν ὅτι, ἀναιρουμένης τῆς διαφορᾶς, οὐκ ἀναιρεῖται τὸ γένος· ἀναιρουμένης γὰρ τῆς διαφορᾶς, ἀναιρεῖται τὸ εἶδος· τούτου δὲ ἀναιρουμένου, ἀναιρεῖται τὰ ἄτομα. Ἀλλ' ὁ Ἀριστοτέλης φησὶν ἐν Κατηγορίαις ὅτι, ἀναιρουμένων τῶν πρώτων οὐσιῶν, ἀδύνατόν τι τῶν ἄλλων εἶναι· οὔτε γένος δηλονότι ἐστὶ, οὔτε διαφορά, οὔτε εἶδος· ἀναιρουμένης ἄρα τῆς διαφορᾶς, ἀναιρεῖται τὸ γένος. Καὶ πρὸς τοῦτο δεῖ λέγειν, ὅτι ὁ φησὶν ὁ Ἀριστοτέλης, περὶ τῶν πρώτων οὐσιῶν δεῖ νοεῖν, ὅτι ἀναιρουμένων αὐτῶν ἀναιρεῖται τὰ ἄλλα ὅσον πρὸς τὸ εἶναι· ὁ δὲ Πορφύριος λέγει ὅτι, καὶ ἀναιρεθῶσι πᾶσαι αἱ διαφοραὶ αἱ τοῦ ζῶου διαιρετικάι, δύναται νοεῖσθαι οὐσία ἔμψυχος, ἣτις ἦν τὸ ζῷον. Εἰ δὲ λέγοι τις· καὶ εἰ μὴ ἐστὶ τι ζῷον τὸ νοεῖν, πῶς δύναται νοεῖσθαι; Καὶ πρὸς τοῦτο δεῖ λέγειν ὅτι, καὶ μὴ ὄντος τινὸς τοῦ νοεῖντος, ὅμως ταῦτα καθ' αὐτὰ ἐστὶ νοητά. Ἀλλὰ περὶ τούτου δεῖ σκέπτεσθαι βέλτιον.

Τρίτον, οὐ δοκεῖ καλῶς λέγειν, ὅτι καθ' ἓν εἶδος ἓν ἐστὶ γένος· κατὰ γὰρ τὸ εἶδος ὅπερ ἐστὶν ὁ ἄνθρωπος πλείω γένη εἰσὶν, οἷον λογικὸν ζῷον, ζῷον, σῶμα, οὐσία. Καὶ δεῖ λέγειν, ὅτι καθ' ἓν εἶδος ἓν ἐστὶ γένος; τὸ ἐν τῷ ἔρισμῳ, ὡς ἐν τῷ λόγῳ τοῦ ἀνθρώπου τὸ ζῷον.

Τέταρτον, οὐ δοκεῖ καλῶς λέγειν, ὅτι ἡ διαφορά ἔοικεν εἶδει ἡγουν μορφῇ· ἐκάστου γὰρ ἑνὸς πράγματος ἓν ἐστὶν εἶδος· ἐν τῷ ἔρισμῳ ἄρα δεῖ μὴ εἶναι εἰ μὴ μίαν διαφοράν. Πρὸς τοῦτο δεῖ λέγειν ὅτι, εἰ καὶ τῆ ἀποβλέψει τοῦ γένους αἱ διαφοραὶ λέγονται εἶδη, τῆ ἀποβλέψει μέντοι γε τῆς ἐσχάτης διαφορᾶς, ἣ ἐστὶ συμπληρωτική, καὶ ἡ διαφορά λόγον

17 τὸ γένος avant ἀναιρεῖται add BC, biffé dans A 18 καὶ avant τὰ ἄτομα add BC 22 ὁ om C

ὑλης ἔχει, καὶ ἔν ἐστι γένος μετὰ τοῦ γένους τὸ λεγόμενον ἀνώνυμον γένος.

Πέμπτον, οὐ δοκεῖ καλῶς λέγειν, ὅτι καθ' ἓν εἶδος πλείους εἰσὶ διαφοραί. Ἀλλὰ τοῦτο δεῖ νοεῖν οὐκ ἐξ ἀνάγκης, ἀλλ' ἐνδεχομένως· οὐναιται γὰρ πλείους εἶναι διαφοραί, εἰ καὶ ποτε μία διαφορὰ συντιθεμένη τῷ γένει τὸν τοῦ εἶδους λόγον ποιεῖ, καὶ ὅτε εἰσὶ πλείους αἱ διαφοραί, τότε κυρίως διαφορὰ μία ἐστίν, ἢ ἐσχάτη ἢ συμπληρωτική, αἱ δὲ λοιπαὶ λόγον ἔχουσι γένους πρὸς αὐτήν, ὡς εἴρηται· λέγονται δ' ὁμως τῇ παραθέσει τοῦ γένους διαφοραί.

10

Γένος δὲ καὶ εἶδος.

Δείξας τὴν κοινωνίαν καὶ τὴν διάκρισιν τοῦ γένους καὶ τῆς διαφορᾶς, f. 66 νῦν δείκνυσι τὴν κοινωνίαν καὶ τὴν διάκρισιν τοῦ γένους καὶ τοῦ εἶδους· τηρεῖ γὰρ ἀνταυτῶν τὴν φυσικὴν τάξιν ἐν τῇ παραβολῇ, ὡσπερ κὰν τοῖς προσομίσις ἀπαριθμούμενος τὰ πέντε ταῦτα καθόλου, καὶ ὡς προσεχῆς τῷ γένει τὴν διαφορὰν εἴληφεν διὰ τὰς εἰρημένας αἰτίας τότε. Τίθησι τοίνυν κοινωνίαν τούτων διπλῆν καὶ διακρίσεις ἕξ, καὶ ἡ τούτων διαίρεσις προφανής ἐστίν. Ἀλλὰ δεῖ σημειοῦσθαι πρῶτον μὲν, ὅτι περισσὸν εἶναι δοκεῖ τὸ πρῶτον μέρος τῆς κοινωνίας, τουτέστι τὸ κατὰ πλειόνων κατηγορεῖσθαι, διὸ οὐδὲ ἐν τῇ παραθέσει τοῦ γένους καὶ τῆς διαφορᾶς τοῦτο ἐπανέλαβεν, ἀρκεσθεῖς ὅτι τοῦτο κοινῶς πρότερον διωρίσατο. Καὶ δεῖ λέγειν πρὸς τοῦτο, ὅτι οὐκ ἐστὶ περιττόν, διότι τὸ εἶδος κατηγορεῖται τῶν ἀτόμων μόνον, τὰ δὲ ἄτομά εἰσι φθαρτά. Καὶ ἡμφισβητεῖτο ἂν εἰ κατηγορεῖται κατὰ πλειόνων, ἀλλὰ περὶ τῆς διαφορᾶς τοῦτο ἀμφισβητεῖσθαι οὐ δύναται, διότι κατηγορεῖται κατὰ τῶν εἰδῶν ἃ ἐστὶν ἄφθαρτα. Δεύτερον, τὸ γένος καὶ τὸ εἶδος φησὶν εἶναι ὅλον· ἀλλὰ τὸ ὅλον ἀπλῶς λεγόμενον νοεῖται περὶ τοῦ ὁλοκλήρου ὅλου, καὶ τοῦτο οὐ κατηγορεῖται κατὰ τοῦ μέρους· οὐδὲ τὸ γένος ἄρα καὶ τὸ εἶδος κατηγορεῖται κατὰ πλειόνων. Ἀλλὰ τοῦτο λύεται ἐν τῷ γράμματι· οὐ γὰρ φησὶν ὅλον ἀπλῶς, ἀλλὰ ὅλον τι, καὶ τὸ τοιοῦτον ὅλον ἐστὶ τὸ καθόλου. Τρίτον, τὸ εἶδος λέγει μὴ περιέχειν τὸ γένος τῇ περιοχῇ τῇ κατὰ τὴν κατηγορίαν, εἰ καὶ τῇ περιοχῇ τῇ κατὰ τὸ εἶναι καὶ πάνυ περιέχει. Τέταρτον, οὐ δοκεῖ καλῶς λέγειν, ὅτι τὰ γένη εἰσὶ πρότερα τῶν εἰδῶν· τὸ γὰρ γένος καὶ τὸ εἶδος εἰσὶν ἀναφορικά· τὰ δὲ ἀναφορικά εἰσὶν ἅμα τῇ φύσει· τὸ γένος ἄρα οὐκ ἐστὶ πρότερον τοῦ εἶδους. Ἀλλὰ δεῖ πρὸς τοῦτο λέγειν, ὅτι τὸ γένος καὶ τὸ εἶδος ἐκ μὲν τῆς ἐπινοίας οὐ δύναται εἶναι θάταρον πρότερον τοῦ λοιποῦ, ἀπὸ μέντοι τοῦ πράγματος καλῶς δύναται τὸ γένος εἶναι τοῦ εἶδους πρότερον, πρότερον δὲ τῇ φύσει, εἰ καὶ ἡμῖν πρότερόν ἐστὶ τὸ εἶδος κατὰ

τὴν διωρισμένην γνῶσιν, ὡς πολλάκις πρότερον εἶρηται. Πέμπτον. ὅπου φησὶ τὰ εἶδη τῶν γενῶν μὴ κατηγορεῖσθαι, λαμβάνειν δεῖ τὸ κατηγορεῖσθαι ὀνόματι καὶ λόγῳ καὶ καθ' αὐτὸ καὶ κυρίως, καὶ οὕτω τὸ εἶδος οὐ κατηγορεῖται τοῦ γένους· οὐ κυρίως δὲ κατηγορεῖται καὶ μὴ καθ' αὐτό, οἶον· τί ζῷον | ἄνθρωπός ἐστιν. Ἐκτον, ὅπου λέγει τὸ εἶδος μὴ γίνεσθαι ἰ. 66 ὅποτε γενικώτατον, μηδὲ τὸ γένος εἰδικώτατον, τοῦτο μᾶλλον ἔδει κείσθαι ἐν τῇ κοινωνίᾳ τούτων ἢ τῇ διαφορᾷ, τὸ γὰρ μὴ μεταβάλλειν εἰς ἄλληλα καὶ ἀμφοῖν ὁμοίως πρόσκειται, ὥστε ταύτῃ κοινωνοῦσιν ἀλλήλοις. Ἀλλὰ δεῖ οὕτως ἐξηγεῖσθαι τὸ κρᾶμμα· τὸ εἶδος οὐδέποτε δύναται γίνεσθαι γενικώτατον· τὸ δὲ γένος δύναται. Καὶ τὸ γένος οὐδέποτε δύναται γίνεσθαι ἰδ. 10 εἰδικώτατον, τὸ δὲ εἶδος δύναται, ὥστε ταύτῃ διαφέρουσιν.

Γένους δὲ καὶ ἰδίου κοινωνίαν.

Ἐπὶ τούτοις παραβάλλει τὸ γένος καὶ τὸ ἴδιον, καὶ τίθησι κοινωνίας αὐτῶν τρεῖς, ἰδιότητος δὲ πέντε.

Ἐσαύτως παραβάλλει τὸ γένος καὶ τὸ συμβεβηκός, καὶ τίθησιν αὐτῶν 15 κοινωνίαν μίαν, ἰδιότητος δὲ τέσσαρας. Τίθησι δὲ αὐτῶν κοινωνίαν μίαν, διότι ὡσπερ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων πραγμάτων, οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν παρόντων πέντε καθόλου ἀναγκαίως ἔχει· διὰ γὰρ τὸ πλείστον ἀλλήλων ἀπέχειν τὸ γένος καὶ τὸ συμβεβηκός, ὀλιγίστη μὲν αὐτῶν ἡ κοινωνία, πλείστη δὲ ἡ διαφορά· κοινωνοῦσι γὰρ κατὰ τὸ πᾶσιν ἐνυπάρχον μόνον κοινωνῶς, του- 20 τέστι τὸ κατὰ πλείονων λέγεσθαι, ὡσπερ ἔχει καὶ ἐπὶ τῶν τοῦ ὄντος βαθμῶν. ὅτι τὰ ἔσχατα ἐν τοῖς οὔσι, τὸ τε λογικὸν ζῷον καὶ τὸ ἀψυχον καὶ ἀκίνητον σῶμα κοινωνοῦσι μόνον κατὰ τὸ εἶναι, ὅπερ ἐστὶ κοινὸν πᾶσι τοῖς ὁπόσποτε οὔσι.

Ταῦτα εἰπὼν, ἀποσκευάζεται τινα πλάνην, ἣτις ἔκολούθησεν ἂν ἐκ 25 τῶν διορισμῶν αὐτοῦ· ὑπέλαβε γὰρ ἂν τις εἴκοσι γίνεσθαι σχέσεις ἢ παραθέσεις διὰ τὸ ἕκαστον τῶν πέντε τούτων δις παραβάλλεσθαι πρὸς τὰ λοιπὰ τέσσαρα, καὶ οὕτω γίνεσθαι πεντάκις τὰ τέσσαρα ἢ τετράκις τὰ πέντε εἴκοσιν. Ἀλλὰ φησὶ πρὸς τοῦτο, ὅτι δέκα γίνονται αἱ πᾶσαι καὶ οὐ πλείους· ἀδολεσχία γὰρ ἂν εἴη δις τὸ αὐτὸ λαμβάνειν· ἢ γὰρ πρὸς 30 τὸ γένος τῆς διαφορᾶς σχέσις ἢ αὐτὴ ἐστὶ τῇ τοῦ γένους πρὸς τὴν διαφοράν καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως· ὥστε τί δεῖ ταύτας διττάς λαμβάνοντας εἴκοσι ποιεῖν; Ἀλλὰ μᾶλλον οὕτω δεῖ ποιεῖν· τὰ ἐφεξῆς καταριθμεῖν, καὶ ἀπὸ μὲν τῶν δύο ἀφαιρεῖν μίαν σχέσιν καὶ τιθέναι μίαν, ἀπὸ δὲ τῶν τριῶν ἀφαιρεῖν δύο, ἀπὸ δὲ τῶν τεσσάρων τρεῖς, καὶ ἀπὸ τῶν πέντε τέσ- 35 σαρὰς διὰ τὸ εἰληφθῆαι | τοσαύτας τὰς ἀνταποκρινομένας αὐταῖς καὶ οὐδὲν ἰ. 67 διαφέρειν· καὶ οὕτω δέκα μὲν εἶναι τὰς ἀφαιρουμένας διὰ τὸ παρέλκειν, τὰς δὲ ὑπολειπομένας καὶ ἀναγκαίως δέκα εἶναι τὰς πάσας.

Κοινὰ τοίνυν διαφορᾶς καὶ εἶδους.

Ἐν τούτῳ τῷ μέρει παραβάλλει τὴν διαφορὰν πρὸς τὸ εἶδος, καὶ τιθεῖται κοινῶν αὐτῶν δύο καὶ ιδιότητος τέσσαρας.

Ὅπου δεῖ σημειοῦσθαι, ὅτι ὁ Σωκράτης ἀεὶ λέγεται λογικὸς καὶ ἀεὶ ἄνθρωπος, λαμβανομένου τοῦ ἀεὶ οὐκ ἀποκλεισμένως ἀλλὰ σχετικῶς, τουτέστιν ἐξ ὑποθέσεως· ἀεὶ γὰρ ἐστὶν ὁ Σωκράτης ἄνθρωπος, ἔστ' ἂν ᾖ, καὶ ἀεὶ λογικὸς, ἕως ἂν ᾖ.

Ἐπι φησὶν ὅτι ὁ ἄνθρωπος ποῖόν τι ἐστὶν οὐχ ἀπλῶς ἀλλὰ τῇ τῶν διαφορῶν μετοχῇ, ὥστε αἱ μὲν διαφοραὶ καθ' αὐτάς εἰσι ποιότητες, τὰ δὲ εἶδη τὸ ποῖον ἔχουσι διὰ τὰς διαφοράς, οὐσίαι τινὲς ὄντα καὶ περὶ ἑαυτὰ ποιότητος ἔχοντα διαφοράς.

Ἐπι φησὶν ἐπὶ πλείονων πολλάκις τὴν διαφορὰν θεωρεῖσθαι πρὸς διαστολὴν τῶν ἀτόμων διαφορῶν· αὐταὶ γὰρ ἐφ' ἑνὸς εἶδους θεωροῦνται μόνον οὐ εἰσὶν εἰδοποιὸς ἑκάστη. Ἡ δυνατὸν καὶ ἄλλως λέγειν, ὅτι πᾶσα διαφορὰ, καὶ αὐτὴ ἢ εἰδοποιὸς, κατηγορεῖται κατὰ πλείονων οὐκ ἐνεργείᾳ ἀλλὰ τῷ πεφυκέναι ὅσον τὸ καθ' αὐτὴν πλείοσιν ὑπάρχειν εἶδεσιν.

Ἐπι, ἐπειδὴ εἶπεν ὅτι εἶδος εἶδει οὐ συντίθεται ὥστε ἀπογεννησάτι ἕτερον εἶδος, ἵνα μή τις νομίσῃ, ὅτι οὐδὲ ἑνὸς εἶδους ἄτομον συντίθεται ἑτέρῳ ἀτόμῳ ἐξ ἄλλου εἶδους, τοῦτό φησι συγχωρεῖν· ἦτις γὰρ ἵππος, 20 συνερχομένη τινὶ ὄνῳ, ποιεῖ ἡμίονον· καὶ ὁ λόγος ἐστίν, ὅτι τῶν καθ' ἕκαστα ἐξ ἄλλου καὶ ἄλλου εἶδους μιγνυμένων τὸ ἑκατέρωθεν κοινὸν εἶδος φυλάττεται· ἀδύνατον δὲ τῆν τῶν εἰδῶν καθόλου μιγνυμένων πρὸς τὴν τοῦ ἡμίονου γένεσιν εἶναι· που καὶ σώζεσθαι τὰ εἶδη, καθ' αὐτά, εἵπερ τὰ εἶδη ἀπλᾶ εἰσι, καὶ διὰ τοῦτο οὐχ οἶόν τε τῆν κατὰ τι μὲν 25 αὐτῶν μίγνυσθαι, κατὰ τι δὲ ἄμικτα διαμένειν· εἶτα οὐδὲ οἶόν τε πάσχειν τὰ εἶδη καθ' αὐτά καὶ μεταβάλλειν· ἀλλ' ἵππος καὶ ὄνος συνελθόντες καὶ ἀποτελέσαντες ἡμίονον διὰ τὸ μὴ εἶναι εἶδη ἀλλ' ἄτομα, οὐδὲ τῆν ἑαυτῶν φύσιν εἰλικρινῆ ἐν τῇ ἡμίονῳ ἐφύλαξαν· ἄλλο γὰρ τι παρ' ἀμφοτέρων τῆς ἑκάστου οὐσίας παραρρυσίσης γέγονεν, ὥστε εἶδος εἶδει οὐ συνέρχεσθαι.

f. 67^v

Σημειώσεις.

Δεῖ δὲ εἰδέναι· ὅτι τὸ εἶδος τὸ φυσικὸν ἀφορίζει ἑαυτῷ ὕλην τινά, καὶ διὰ τοῦτο ἢ ὕλη ἢ ἐξ ἀμφοτέρων ἀτόμων ὁμοειδῶν συνερχομένη πρὸς τὴν τοῦ ζῴου γένεσιν, ἐπεὶ τέτακται πρὸς ἑν εἶδος διὰ τὸ προϊέναι ἐξ ἀτόμων ἐνεργούντων καθ' ἑν εἶδος, εἰ καὶ διαφόρως, τοῦ μὲν ὡς ποιητικῆς 36 αἰτίας, τοῦ δὲ ὡς ὑλικῆς, πρὸς ἑν εἶδος τέτακται καὶ αὐτή· τὸ αὐτὸ καὶ διὰ τοῦτο ποιεῖ ζῴον ὅμοιον τοῖς γεννήσασιν κατὰ τὸ εἶδος· ἢ δὲ ἐκ δια-

φόρων εἶδει ἀτόμων. λόγου χάριν, ἵππου καὶ ὄνου, συνεργομένη πρὸς τὴν τοῦ ζώου γένεσιν, ἐπεὶ πρὸς διάφορα εἶδη τέτακται, οὐ δύναται ποιῆσαι ἐν εἶδος ἀπλοῦν, ἀλλὰ ποιεῖ ἐν εἶδος σύνθετον, καὶ αὕτη ἢ σύνθεσις τοῦ εἶδους ἢ ἡ μίξις ἐστὶ κατὰ συμβεβηκὸς διὰ τὴν σύνθεσιν τῆς ὕλης· καὶ διὰ τοῦτο ὁ ἡμίονος ἀεὶ ἐξ ἵππου καὶ ὄνου γίνεται· ἡμίονος δὲ οὐ ποιεῖ ἡμίονον διὰ τὸ μὴ, δύνασθαι προβάλλεσθαι ὕλην τεταγμένην πρὸς τὸ εἶδος τοῦ ἡμίονου, σύνθετον ὄν· ἢ τοιαῦτη γὰρ ὕλη ἐκ διαφορῶν εἶδει ἀτόμων προβάλλεται, ὡς εἴρηται.

Διαφορὰ δὲ καὶ ἴδιον.

Νῦν παραβάλλει τὴν διαφορὰν καὶ τὸ ἴδιον, δύο διαφορὰς τίθει 10 αὐτῶν καὶ κοινωνίας τσσαύτας· καὶ ἡ λέξις, σαφῆς οὖσα, οὐδεμιᾶς δεῖται ἐπιστάσις.

Εἶτα παραβάλλει τὴν διαφορὰν καὶ τὸ συμβεβηκὸς, καὶ τίθει μίαν κοινωνίαν αὐτῶν τὸ ἐπὶ πλειόνων λέγεσθαι, καὶ αὕτη ἐστὶ πρὸς πᾶν συμβεβηκὸς. Τίθει δὲ καὶ ἑτέραν, τὸ ἀεὶ καὶ παντὶ προσεῖναι τῷ εἶδει, 15 καὶ αὕτη ἐστὶ πρὸς τὸ ἀχώριστον συμβεβηκὸς μόνον, οὐ πᾶν δὲ ἀχώριστον συμβεβηκὸς, ἀλλὰ τὸ τῷ εἶδει συμβαῖνον, ὡσπερ ἔχει τὸ μέλαν ἐν τῷ κόρακι. Ἀλλὰ τὸ σιμὸν ἀχώριστως συμβεβηκὸς τῷ Σωκράτει τυχόν, ὅμως οὐ παντὶ ἀνθρώπῳ ὑπάρχει, εἰ καὶ ἀεὶ τῷ Σωκράτει πάρεστιν. Ἰδιότητος δὲ αὐτῶν τίθει τρεῖς, ὧν ἡ μία ἐστίν, ὅτι ἡ διαφορὰ περιέχει τὰ εἶδη, 20 οὐ περιέχεται· καὶ δεῖ νοεῖν ἐνταῦθα οὐ κατὰ τὸ εἶναι· ταύτη γὰρ μᾶλλον περιέχεται ἢ διαφορὰ ἐν τῷ λόγῳ τοῦ εἶδους· ἀλλὰ κατὰ τὸ λέγεσθαι, ὅτι κατὰ πλειόνων λέγεται, καὶ ἔτι κατὰ μίαν διαφορὰν· σύνδου γὰρ ἢ σύντρις οὐδὲ περιέχουσιν, ἀλλ' ἐν εἶδος μόνον ὀρίζουσιν· καὶ ὅτι ἡ διαφορὰ οὐ περιέχεται ὑπὸ τοῦ εἶδους, ἀλλὰ μὴν καὶ ὑπὸ τοῦ γένους οὐ 25 περιέχεται ἐνεργείᾳ, ἐπεὶ οὐκ ἐστὶν ἢ διαφορὰ ἐν τῷ γένει ἐνεργείᾳ, f. 68 ἀλλὰ δυνάμει, ὡς εἴρηται. Ἀλλὰ μὴν περιέχει ἢ διαφορὰ τὰ εἶδη οὐ κυρίως· κυρίως γὰρ τὸ γένος περιέχει, ὅτι κατ' εὐθείαν, αὕτη δὲ πλαγίως. Καὶ ἄλλα δὲ ὁμοίως τοιαῦτα δεῖ σημειοῦσθαι ἐν τῷ μὴ περιέχεσθαι τὴν διαφορὰν, ἀλλὰ περιέχειν· ἀρκεῖ δὲ τσσαῦτα. Δευτέραν δὲ τίθεισιν ἰδιότητα 30 τῆς διαφορᾶς τὸ μὴ ἐπιδέχεσθαι τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἥττον, οἷον τὸ λογικὸν οὐκ ἐπιδέχεται· εἰ γὰρ καὶ λογικώτερον ἄλλον ἄλλου λέγομεν, οὐ τὴν λογικὴν οὐσίαν ταύτη δηλοῦμεν, ἀλλὰ τὴν ἐν μαθήμασι λογικὴν τῆς ψυχῆς ἔξιν. Περὶ τούτου δὲ καὶ πρότερον ἐν τοῖς περὶ διαφορᾶς λόγοις ἐξήρασται. Τρίτην τίθεισιν ἰδιότητα τὸ μὴ μίγνυσθαι τὰς ἐναντίας δια- 35 φορᾶς, τὰς ἀντιδιηρημένους δηλονότι, ἦγγουν τὸ θνητὸν καὶ ἀθάνατον· προσέθηκε δὲ τὰς ἐναντίας, διότι αἱ διαφοροὶ συνέρχονται, αἱ μὲν ὑπάλλη-

λοι ποιούσαι τὸ εἶδος, αἱ δὲ ἑτερογενεῖς, οἷον λογικὸν καὶ μουσικὸν ἢ τρίπηχυν, ποιούσαι τὸ ἄτομον· τὰ δὲ ἐναντία συμβεβηκότα μιγείη ἂν ποτε, φησὶν, ἂν ἢ ἔμμεσα, ὡς ἔχει τὸ λευκὸν καὶ τὸ μέλαν. Καὶ αὕτη ἡ διάκρισις διακρίνει τινὰς διαφορὰς συμβεβηκότων τινῶν, ἐν οἷς δηλονότι ἡ ἐναντίωσις.

Εἶδους δὲ καὶ ἰδίου.

Ἐπὶ πᾶσι διακρίνει τὸ εἶδος τοῦ ἰδίου τέτρασιν ἰδιότησι· συνάπτει δὲ αὐτὰ δύοσι κοινωνίαις.

Δεῖ δὲ σημειοῦσθαι πρῶτον μὲν ὅπου λέγει ἀντικατηγορεῖσθαι ταῦτα ἀλλήλων· εἶπε γὰρ πρότερον, ὅτι τὸ εἶδος κατὰ μόνων τῶν ἀτόμων κατηγορεῖται· ἀλλ' οὖν ἔστιν ὑπεναντίον· ἐκεῖ γὰρ ἔλεγε περὶ τῆς κατηγορίας τῆς καθ' αὐτὸ καὶ κυρίως, νῦν δὲ τῆς κατὰ συμβεβηκός, καὶ οὐ κυρίως.

Ἐτι, διακρίνει ταῦτα καὶ τοῖς ὀρισμοῖς αὐτῶν, καίτοι γε ἐπὶ τῶν ἄλλων μὴ χρησάμενος ταύτῃ τῇ διακρίσει διὰ τὴν μεγίστην αὐτῶν κοινωνίαν.

Ἐτι, διακρίνει τὸ εἶδος τοῦ συμβεβηκότος τέτρασιν ἰδιότησι, συνάπτων αὐτὰ κοινωνίᾳ μιᾷ, καὶ τίθησι τὴν αἰτίαν τοῦ μίαν ἀποδιδόναι κοινωνίαν, ἣτις ἔστιν ἡ πλείστη ἀλλήλων διάστασις. Καὶ μὴν ἐλέγομεν πρότερον, ὅτι τὸ γένος καὶ τὸ συμβεβηκός καὶ πλείστον ἀλλήλων ἀντίκεινται. Ἀλλὰ δεῖ λέγειν, ὅτι ἀμφοτέρω ἀληθῆ εἰσιν· τὸ γὰρ συμβεβηκός πλείστον διέστηκε τοῦ γένους, λαμβανόμενον ἀντὶ τῆς ἐπινοίας· ὅθεν καὶ τίθεται ἔσχατον ἐν τῇ τάξει | τῶν κατηγορικῶν· ἀλλὰ διέστηκε πλείστον τοῦ εἶδους ὡς πρᾶγμα· τὸ γὰρ συμβεβηκός, φησί, καὶ τὸ ὧ συμβέβηκεν ἦγουν τὸ εἶδος πλείστον ἀλλήλων διέστηκεν.

Ἐτι, παραβάλλει τελευταῖον τὸ ἴδιον καὶ τὸ συμβεβηκός, καὶ τίθησι δύο κοινωνίας αὐτῶν, ἰδιότητος δὲ τρεῖς.

Ἀλλὰ δεῖ σημειοῦσθαι πρῶτον μὲν διατί παραβάλλει τὸ ἴδιον μᾶλλον τῷ ἀχωρίστῳ συμβεβηκότι· διότι μᾶλλον κοινωνεῖ τὸ ἴδιον αὐτῷ ἢ τῷ χωριστῷ. Ἀπὸ τῆς τούτων τοίνυν διακρίσεως πολλῶ μᾶλλον καὶ ἡ τοῦ ἰδίου καὶ χωριστοῦ συμβεβηκότος διάκρισις ἀναφαίνεσθαι δύναται. Δεύτερον, ὅπου φησὶν ἄνευ τοῦ μέλανος μὴ ἂν ὑποστήναι τὸν Αἰθίοπα, δοκεῖ ἀντιλέγειν ἑαυτῷ· ἐντεῦθεν γὰρ ἔπεται, ἀναιρουμένου τοῦ συμβεβηκότος, ἀναραιεῖσθαι τὸ ὧ συμβέβηκεν· καὶ μὴν ἔλεγε συμβεβηκός εἶναι τὸ ἀπογινόμενον ἄνευ τῆς τοῦ ὑποκειμένου φθορᾶς. Ἀλλὰ δεῖ λέγειν, ὅτι τὸ συμβεβηκός δύναται χωρίζεσθαι τοῦ ὑποκειμένου κατὰ τὸν νοῦν· ἐνταῦθα δὲ βούλεται ὁ Πορφύριος μὴ δύνασθαι χωρίζεσθαι τὸ συμβεβηκός κατὰ τὸ πρᾶγμα.

Ἐτι, πρότερον ἔλεγεν, ὅτι τὸ εἶδος προῦφέστηκε τοῦ ἰδίου, τὸ δὲ ἴδιον ἐπιγίνεται τῷ εἶδει· καὶ νῦν φησὶν ἄνευ τοῦ ἰδίου μὴ ὑφίστασθαι